

Zsebmagyarok

Bonyolult agytornának látszik, amire most hívom kedves olvasóimat, csak azok tartsanak velem, akiknek az észjárása közhelyszerűen egyszerű. Ha jól emlékszem, Széchenyiig megy vissza az a gondolat, hogy nemzetiségünkért határainkon túl virrasztanak. Mivel kicsike hazánk Trianon után körös-körül önmagával lett határos, mi se győzünk körben-karikában virrasztani. Szívesen tesszük, véreink vannak határainkon túl is.

Gondolom, eddig még minden világos. Ha ősi átokként Szlovákiában kezdik szorongatni a magyarokat, fölbuzdulunk. És ha Erdélyben? Már odáig is eljutottunk, a csánógomagyarokat is észrevesszük. Ellágyul a hangunk is, ha csak megszólalunk értük. Hát a délvidekiek? Honfíui szeretetből még lapot is mi szeretnénk nekik szerkeszteni. Micsoda nagyszerű dolog volt hadakoznunk azért például, hogy Bratislava újra Pozsony is lehessen, Viskovo pedig Visk, Uzshorod is Ungvár, Novi Sad viszont Újvidék, de Darázs-falváról szinte megfeledkeztünk. Az Ausztriához csatolódott falvak mintha kiestek volna történelmi emlékezetünkől, csak Sopront szeretjük a hűség városa kitüntetett címmel fölruházni, mert saját közakaratóból megmaradt magyarnak.

Egyetlen bekezdés erejéig elfajzott magyarként most a magyar-osztrák falvakért szeretnék virrasztani. Hetek óta dühöng az ellenszenv a külföldiek zsebszerződése miatt. Színlelt szerződésnek is mondják, akik választékosan szeretnek fogalmazni. Biztosan jogos minden indulat, még a jelszó is: a haza nem eladó! Ha én most nem itt laknék, Szegeden, hanem visszakövetkeznék szülőföldemre, átugranék a határaink mellé, és megszámlálnám, hányan jönnek át az ottani magyarok közül korszerű gépeikkel az itteni magyarok földjére. Nem akarom menteni egyetlen pillanatig se a törvénytelen lépéseket, csak azt mondom, azokat a bizonyos zsebszerződéseket legtöbbször magyarok kötik a magyarokkal. Mert az egymás markába csapás már ott se él meg.

Hüha! – mondaná erre Jani barátom. És ahogy ismerem, talán az is hozzá tenné, az lenne jó megérni, ha körös-körül „támadnának” bennünket a zsebmagyarok. Ha a Szlovákiában élők is ide szeretnék befektetni pénzeszküjüket, a kárpátaljai is, az erdélyiek is, meg a délvidekiek is. Ha annyi lenne nekik!

Mi pedig még jobban ellenállhatnánk. Vannak, persze, örök ellenzékiek is, akik képesek ezt is a szülőföld szavának tulajdonítani.

Horváth Dezső

Szentesen ringatták Petőfi Zoltánt?

A Sasfiók díszes bölcsője

Amikor az első fiúgyermek megszületett Rózsa Gábor mérnök-muzeológusnak, a bölcsőbe akarta tenni. De felesége, dr. Vörös Gabriella, a szentesi Koszta József Múzeum akkori igazgatója nem engedte, mondván: az mégiscsak egy műtárgy. Rózsa Gábor szerint a Sasfiók bölcsője volt az, és elképzelhetőnek tartja, hogy a mai Petőfi utcai Péter-házban ringatták a forradalmár-költő Zoltánkáját.

Rózsa Gábor korabeli forrásokkal ugyan nem tudja alátámasztani állítását, szerinte akár legenda is lehet, mégis sok a történetben a hihető elem. A szentesi Koszta József Múzeum lapistói raktárában Mód László néprajzkutató mutatja meg a régi bölcsőt, amelyről azt tartja a fáma, hogy egykoron Petőfi Zoltánkát is ringatták benne. Az ifjú szakember szerint egy biztos: tehető családdá lehetett ez a tárgy, mert díszesen faragott. A szegény emberek csak egyszerű bölcsőt készítettek a gyermeküknek.

Mindenestre ebben a díszes kiságyban akarta ringatni a négy lány után született első fiacskáját Rózsa Gábor mérnök-muzeológus, de a jövővénnyédesanyja, dr. Vörös Gabriella múzeumigazgató nem engedte neki, arra hivatkozva, hogy az a bürtorab mégiscsak egy műtárgy.

Most számol Rózsa Gábor: 1848 forradalmi tavaszán foghatott a Sasfiók, azaz Petőfi Sándor és Szendrey Júlia gyermeke. Hogy március idusán történt-e a fogantatás, ez aligha bizonyítható, ám az

A kutatások szerint ez volt Petőfi Sándor fiának bölcsője. (Fotó: Tésik Attila)

tény: Petőfi Zoltán 1848 utolsó hónapjában jött a világra. Maga a költő írta le, hiteles tehát a forrás: „Született Zoltán fiam december 15. 1848, déli tizenkét óraker Debreczenben, a Harminczad-utczában, Ormós szabó házában az utcára nyíló kapu mellett a szobában...”

Arról is van korabeli forrás, hogy Júlia édesapja, Szendrey Ignác uradalmi tisztartó volt a Károlyiak erdői birtokán. Iratok tanúsága sze-

rint a megözvegyült nagyapán keréte át magát egy régebbi állomáshelyére, Károlyi Lajos gróf nagymágocsi uradalma. Emléket még a XX. század közepén is őrizte a tisztartói házáról elnevezett Szendrey-major, amelyet azóta már lebontottak. Rózsa Gábor története szerint ebbe a majorba hozta Szendrey Júlia Petőfi Sándort, amikor ő az el-tűnt férje keresésére indult. A kis Sasfióknak, hogy legyen miben aludnia, kölcsönbe ka-

pott a nagyapa egy bölcsőt Ponomány Gábor főinspektortól. Amikor pedig másfél éves volt Zoltán, Szendreyék Pestre költöztek, és visszaadták a bölcsőt eredeti tulajdonosának. A család egyik leszármazottja, Pokomándy Sarolta ajándékozta később e műtárgyat a Koszta József Múzeumnak.

Rózsa Gábornak egyelőre arról nincs dokumentuma, hogy a Sasfiókot Szentesen is ringatták volna ebben a böl-

csőben. De nem lehet kizárni, mert Szendrey Ignác téli szállása az egykori Úri, a mai Petőfi utcában volt. Pontosan a 9. szám alatt, a Károlyiak inspektori házában. Ebben működik most a Péter Pál Polgárház Múzeum. Rózsa Gábor reménykedik: egyszer előkerülnek majd korhű források arról, hogy Petőfi Zoltánt elvitte-e a nagyapja abba az utcába, amelyet később az édesapjáról neveztek el a szentesiek.

Balácsi Irén

Magyar őstörténet-kutatás Szegeden

Idegen emlékek elődeinkről

Szegedi történészek 27 millió forint állami támogatást nyertek a Széchenyi-tervben a magyar nép korai történetét megvilágító források kutatására. Az utóbbi évtizedekben szárnyra kapott dilettáns elméletek is szükségessé teszik, hogy pontosabb képet kapjunk az államalapítás előtti száz év magyar történetéről.

A magyar nép korai történetének kutatásával az 1960-as évektől foglalkoznak a szegedi egyetem. Az első őstörténeti munkacsoportot Róna-Tas András professzor alakította meg. További jelentős lépésként megjelent a Korai magyar történeti lexikon, amelynek főszerkesztője Kristó Gyula professzor volt, az 1990-es években pedig az altajisztika tanszéken jött létre egy őstörténeti kutatócsoport.

A tudományos műhely eddigi munkájának is köszönhető, hogy a történészek most 27 millió forint állami támogatást nyertek a Széchenyi-terv Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programjában a magyar őstörténet írott és nyelvi forrásainak tanulmányozására, s kötetekbe szerkesztésére. A kutatást vezető dr. Zimonyi István történész a muszlim források, Berta Árpád nyelvészprofesszor pedig a török és az ujjurok rovásírásos emlékeinek kritikai kiadására készül.

Bizánci, latin és muszlim forrásainkban arról írnak, milyen volt a magyar társadalom szervezete, politikai berendezkedése, vagy éppen milyen árukkal kereskedtek elődeink. Zimonyi István meggyőződése, hogy a muszlim források köréből még kerülhetnek elő eddig ismeretlen dokumentumok.

A kutatóknak nagy lemaradást kell behozniuk, hiszen a

korai magyar történetre vonatkozó forrásokat kétnyelvű – eredeti és magyar fordítású – kiadványban utoljára 1900-ban jelentették meg. Azóta csak magyar nyelvű forrásgyűjtemények láttak napvilágot. A pályázat másik – Róna-Tas András által vezetett – témájában, vagyis a magyar nyelv török jövevényszavainak vizsgálatában sem készült mostanában olyan kiadvány, amely a körülbelül háromszáz szó mindegyikét részletesen elemezné. Az utolsó ilyen monográfia 1912-ben jelent meg. Török jövevényszavainkból kiderül, milyen szerepet tölthettek be a törökök a magyar nép kialakulásában, ezenkívül utalnak például a társadalmi viszonyokra vagy az életmódra.

Őstörténetünk kutatását Zimonyi István azért is tartja fontos feladatnak, mert a korai magyar történetéről az utóbbi évtizedekben sok dilettáns elmélet kapott szárnyra. – A huszadik században, amikor a történelmi sérelmek miatt sokan magyar nemzet tudat, s ezzel együtt az eredet tudat megerősítésére törekedtek, ami kedvezett a szélsőséges nézetek kialakulásának is. Ezért szükség van arra, hogy végre megbízható és tudományos is alátámasztott képet kapjunk néptünk eredetéről – hangsúlyozza Zimonyi István.

A három évig tartó, s az 5. és 10. század közötti ötszáz évet átfogó kutatások eredményeként nyolc-tíz kötet jelenik majd meg a Magyar őstörténeti könyvtár sorozatban. A pályázók két konferenciát is tartanak, ahol fiatal és végzett hallgatók számolnak be tudományos eredményeikről. Ezenkívül kétnyelvű forrás kiadványok, türk és ujjur rovásfeliratok, illetve török jövevényszavainkat elemző monográfia megjelentetését is tervezik.

Hegedűs Szabolcs

Indiából Bodorszékre

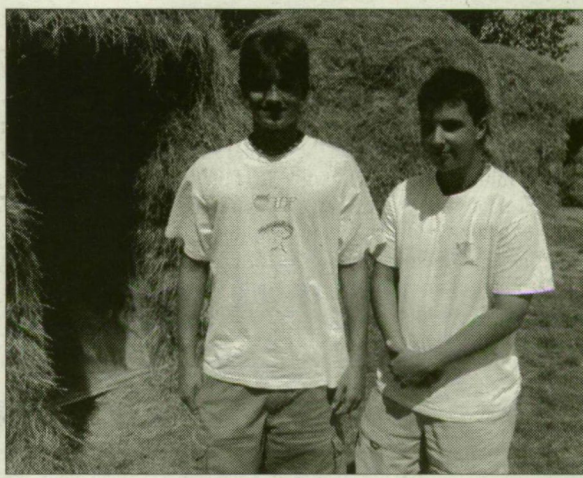
Csábító boglyamotel

Fiatalok, vidámok, felszabadultak, napbarátítottak. Beszédeselek. Egy héti táboroztak a Szegedtől 17 kilométerre lévő Bodorszéken, a világ magyarjainak ifjúsági táborában. Pataki Miklós és Antal Újdelhiből érkezett a nagy pusztaságba, hogy délvideki, erdélyi, svájci, felvidéki, kárpátaljai, horvátországi, új-zélandi magyar társaival együtt töltsön el 7 napot, és rengeteg élménnyel térjen vissza a távoli Indiába.

– Mindketten Chicagóban születünk – mondja az idősebb fivér, Miklós, aki 1983-ban, öccse Antal pedig egy évvel később, 1984-ben jött a világra. – Szüleink ott dolgoztak, mi is ott éltünk 8 évig. Chicagóban jártunk iskolába, egészen 1991-ig, amikor hazaköltöztünk Magyarországra. Mindketten az anyanyelvünket tanultuk meg először, csak később sajátítottuk el a „környezet” nyelvét, az angolt.

Azt követően Patakiék – a szülők, a két fivér, meg rajtuk kívül egy idősebb és egy fiatalabb fiútestvérük – Békéscsabára költöztek, édesapjuk ott kapott munkát. Két évig az Eötvös József Általános Iskolába jártak, azután pedig Budapestre szóltatták őket a köteleesség, a papa ott helyezkedett el. Hat évig maradtak a fővárosban.

– Kiderült, hogy az sem végleges, mert apukánk

Pataki Miklós és Pataki Antal a Szegedtől 17 kilométerre lévő Magyarok Világparkjában táborozott egy héti. Nem ötszillagos szállodában, hanem szénaboglyában... (Fotó: Karnok Csaba)

egyik világcég megkeresését elvállalva Újdelhibe szerződött – mondják a testvérek. – Ismét felkerekedett a család a négy fiúval, új szállás után néztünk. Két éve már ott élünk. Angol nyelvű, nemzetközi iskolába járunk.

Miklós idén érettségizett, Antal, akit a táborban is mindenki csak Tóninak hívnak, a harmadikos gimnazista. Miklós idén otthagyja Indiát, Amerikában folytatja, a New York állambeli Rochesterben számítástechnikát tanul majd az egyetemén. Tóni még marad Újdelhiben.

A fiatalabb Pataki meséli, hogy ez a „nagy vándorlás” nem volt ám zökkenőmentes számukra, hiszen ő Chicagóban kezdte az általános iskolát, befejezte az első osztályt, akkor jöttek Békéscsabára. Újra kellett kezde-

szállodákban működnek, az is kevés. Így azután maradt a házi bulik, a barátokkal való összejövetelek, s ezeken általában az itthonról vitt videofilmeket nézzük meg.

Arról is faggatom őket, hogy miként kerültek Bodorszékre a „szénaboglyamotelekbe”? Édesapjuk látta interneten a szegedi felhívást, s ő javasolta, hogy a határon túli magyarokkal töltsenek el egy hetet. Egyébiránt az egész család itthon van látogatásban, így nem volt nehéz ide utazni.

– Nem bántuk meg – veszi át a szót Miklós. – Mindkettőnk nevében mondhatom, hogy kiválóan éreztük magunkat. A szénaboglyában pedig nagyon jó volt az alvás, másnak is ajánlhatjuk, ha még nem próbálta. Arról nem is beszélve, hogy ilyen „extra motel” valószínűleg sehol sincs a világon... Hasznos volt az itt eltöltött idő, hiszen rengeteg érdekes előadást hallottunk, élvezhettük a citeramuzsikát, természetjáráson voltunk, megismerkedhettünk Ópusztaszerrel, a lenyűgöző Feszty-körképpel, amelyet szerintünk minden magyar embernek legalább egyszer meg kell néznie!

De a legmaradandóbb élmény a sok-sok magyar fiatal megismerése volt. Igyekszünk majd tartani a kapcsolatot velük, s ha Indiába nem is hívhatjuk meg őket, itthon, Magyarországon, bizonyára még találkozunk velük.

Kisimro Ferenc

FELVESSZÜK A RITMUSÁT

CIB BANK

6720 SZEGED, KISS MENYHÉRT U. 1.
TELEFON: (62) 425-425
6722 SZEGED, MÉREY U. 6/C.
TELEFON: (62) 554-910
6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY,
DEÁK FERENC U. 15.
TELEFON: (62) 246-911

Érvényes: 2001. június 7-től

BEJÉTI KAMATOK VÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE

Ledeltelt	Éves kamat, 18 Ft betét (%)	Összeg
1 hét	5,750	(5,83)
2-3 hét	7,250	(7,35)
1-2 hó	8,250	(8,36)
3 hó	8,000	(8,11)
6 hó	7,750	(7,86)
12 hó	7,250	(7,35)
CIB Bankzáj	2,000	(2,05)

MAGÁNSZEMÉLYEK RÉSZÉRE

Ledeltelt	Éves kamat, 18 Ft betét (%)	Összeg
1 hó	9,500 (9,63)	9,625 (9,76)
3 hó	8,250 (8,36)	8,375 (8,49)
6 hó	8,250 (8,36)	8,375 (8,49)
12 hó	7,750 (7,88)	7,785 (7,96)

CIB Classic Magánzáj

Éves kamat (%)	Összeg
0-100 E Ft-ig	2,500
50 E Ft-1 M Ft	3,000
1 M Ft felett	6,000

CIB Takarékszám (min. 50 E Ft)

Éves kamat (%)	Összeg
0-50 E Ft-ig	2,500
50 E Ft-1 M Ft	6,500
1 M Ft felett	9,500

KINCSEM belső kamata magánüzemeltetésű részlete (min. 50 E Ft)

Éves kamat (%)	Összeg
1 hónap	9,600
3 hónap	8,500
6 hónap	8,500
12 hónap	8,000

HITELEK

Érvényes: 2001. június 1-től

Magánüzemeltetésű részlete

Folyószámla	Éves kamat (%)	Összeg
THM: 22,07-26,34%	1 évi, 10 vgti kamattal	20,00
Biztosított hitel		15,00
THM: 20,54-24,81%	1 évi, 300,000 Ft-ig, magánüzemeltetésű	
Biztosított kölcsön	16,31-16,73%	
1 évi 10 vgti kamattal		18,00
Lakáshitelek		
– egyelőre 0 vgti kamattal		15,50
THM: 20,54-24,81%	1-10 éves futamidőre	18,00
CIB Otthonfinanszírozás		
1 éves kamattal		12,70
5 éves kamattal		10,90
CIB Új Otthon hitel		6,75
CIB Személyi kölcsön		23,00
THM: 27,87-37,70%	1-5 éves futamidőre	
HUF prime rate		13,25

CIB 24 06 40 242 242

A BANCA COMMERCIALE ITALIANA-COOPORT TAGJA

003527817